

Helsingin yliopisto - Helsingfors universitet - University of Helsinki ID 2009-205

Tiedekunta-Fakultet-Faculty Valtiotieteellinen tiedekunta		Laitos-Institution-Department Yhteiskuntapolitiikan laitos	
Tekijä-Författare-Author Taipale, Pekka			
Työn nimi-Arbetets titel-Title Kuvia miehen köyhyydestä : miesten tarinoita pula-ajan ja nykypäivän köyhyydestä			
Oppiaine-Läroämne-Subject Sosiaalityö			
Työn laji-Arbetets art-Level Pro gradu		Aika-Datum-Month and year 2008-05-08	Sivumäärä-Sidantal-Number of pages 79 s., 1 liites.
<p>Tiivistelmä-Referat-Abstract</p> <p>Tarkastelen pro gradu -tutkielmassani pula-ajan ja nykypäivän köyhyyttä miesten kokemana. Tutkimuskysymyksen! ovat: Miten miehet kertovat arjen köyhyydestä? Miten ja miksi miesten kertomukset köyhyydestä eroavat pula-aikana ja nykyaikana? Aineistona käytän vuonna 2006 järjestetyn Arkipäivän kokemuksia köyhyydestä -kirjoituskilpailun miesten kirjoittamia tekstejä. Käyttämäni aineisto koostuu 30 eripituisesta kertomuksesta. Analysoin aineiston sisällönanalyttisesti. Havainnollistan keskeisiä tuloksia myös kahden tyyppitarinan avulla. Käytän analyysiä jäsentävinä käsitteinä työtä, selviytymistä ja sukupuolta. Kaikissa aineiston tarinoissa muodostuu suhde työhön, mieheksi kasvamiseen, miehenä olemiseen, pärjäämiseen ja selviytymiskeinoihin. Käsitteet valitsin aineistolähtöisesti ja ennakkoajatusteni perusteella. Keskeisimpänä tuloksena on, että mielipiteet yhteiskunnan tuesta köyhyydessä selviytymiseen ovat molempien aikakausien tarinoissa kielteisiä. Absoluuttista köyhyyttä kuvaavissa pula-ajan lapsuustarinoissa kansanhuollon tarjoama tuki on selviytymiskeinona marginaalisessa asemassa verrattuna työhön ja lähimmäisapuun. Kokemukset huutolaisuudesta, oloista poikakodissa ja asiointista kansanhuollossa sisältävät kuvausta kovasta kontrollista ja niukasta tuesta. Nykyaajan suhteellista köyhyyttä käsittelevissä tarinoissa kielteiset kokemukset liittyvät taloudellisen tuen matalaan tasoon ja nöyryyttäviin kokemuksiin sen hakemisessa. Työ ei edusta nykyaajan tarinoissa sisäistä varmuutta ja miehisen itsetunnon lähdeä, kuten pula-ajan tarinoissa, vaan muistuttaa omasta pärjäämättömyydestä ja epäonnistumisesta. Taustoitan tutkimuksessani lyhyesti köyhyyden ja sosiaaliturvan historiaa Suomessa. Tarkastelen myös työn käsitteen ja työelämän muuttumista pääasiassa Juha Siltalan tutkimusten pohjalta. Omat tulokseni miesten työlle antamien merkitysten muuttumisesta ovat samansuuntaisia Siltalan tulosten kanssa. Vertaan nykypäivän köyhyydestä kertovien mielipiteitä sosiaaliturvan tasosta ja nöyryyttävyyydestä Pasi Moisioin tutkimuksiin suomalaisesta hyvinvoinnista ja Kirsi Juhilan tutkimuksiin aikuissosiaalityöstä. Myös aikuisten parissa sosiaalityötä tekevät kokevat Juhilan mukaan ristiriitaa suhteessa työlle asetettuihin vaatimuksiin aktivoinnista ja ammattieettisiin lähtökohtiin heikoimmassa asemassa olevien tukemisesta. Päädyn pohtimaan työn ja työelämän muuttumista ja otan kantaa Juhilan tavoin, että eriarvoistumista korostavaa puhetapaa tulee tuoda yksilön vastuuta korostavan vallitsevan puhetavan rinnalle aikuisten parissa tehtävässä sosiaalityössä.</p>			
Avainsanat-Nyckelord-Keywords köyhyys miehet työ selviytyminen pula-ajat sosiaalityö			
Säilytyspaikka-Förvaringsställe-Where deposited			
Muita tietoja-Övriga uppgifter-Additional information			